

Prihodi i rashodi kao rezultat poslovanja poduzeća na primjeru poduzeća

---

Jozić, Ana

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:148:344702>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-20**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

**Preddiplomski stručni studij Poslovna ekonomija - računovodstvo i
financije Akademska godina 2023./2024.**

**PRIHODI I RASHODI KAO REZULTAT POSLOVANJA
PODUZEĆA NA PRIMJERU PODUZEĆA**

Završni rad

Ana Jozić

Zagreb, svibanj, 2024.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

**Preddiplomski stručni studij Poslovna ekonomija - računovodstvo i
financije Akademska godina 2023./2024.**

**PRIHODI I RASHODI KAO REZULTAT POSLOVANJA
PODUZEĆA NA PRIMJERU PODUZEĆA**

**REVENUES AND EXPENSES AS A RESULT OF THE
BUSINESS OF THE COMPANY ON THE EXAMPLE OF THE
COMPANY**

Završni rad

Student: Ana Jozić

JMBG: 0067628027

Mentor: Prof. dr. sc. Ivana Dražić Lutilsky

Zagreb, svibanj, 2024.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni/diplomski/poslijediplomski specijalistički rad, odnosno doktorski rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Zagreb, 03.09.2024.

(mjesto i datum)

Ana Josić

(vlastoručni potpis studenta)

Sadržaj

1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori i metode prikupljanja podataka	1
1.3. Struktura sadržaja rada.....	1
2. POJMOVNO ODREĐENJE I VRSTE PRIHODA	3
2.1. Redovni prihodi	4
2.1.1. Poslovni prihodi.....	4
2.1.2. Financijski prihodi.....	4
2.2. Ostali poslovni prihodi	4
2.3. Priznavanje i mjerenje prihoda	5
3. POJMOVNO ODREĐENJE I VRSTE RASHODA	9
3.1. Redovni rashodi	10
3.1.1. Poslovni rashodi.....	10
3.1.2. Financijski rashodi.....	10
3.2. Ostali poslovni rashodi	10
3.3. Priznavanje i mjerenje rashoda	11
4. IZVJEŠTAJ O USPIJEŠNOSTI POSLOVANJA – RAČUN DOBITI I GUBITKA ..	15
4.1. Struktura računa dobiti i gubitka.....	15
4.2. Metode sastavljanja računa dobiti i gubitka.....	17
4.3. Horizontalna analiza.....	20
4.4. Vertikalna analiza.....	21
5. FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA U PODUZEĆU.....	22
5.1. O poduzeću Croatia Airlines	22
5.2. Struktura prihoda poduzeća	23
5.3. Struktura ii analiza rashoda poduzeća	25
5.4. Rezultat poslovanja poduzeća Croatia Airlines	27
6. ZAKLJUČAK.....	33
LITERATURA	35
POPIS SLIKA	37
POPIS TABLICA.....	37
POPIS GRAFOVA	37

1. UVOD

Tema završnog rada je pobliže objasniti teorijski okvir prihoda i rashoda te njihovu raščlambu. Također će se provesti istraživanje uspješnosti poslovanja poduzeća Croatia Airlines kroz račun dobiti i gubitka te horizontalnu i vertikalnu analizu.

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovoga rada je dati teorijski pogled računa dobiti i gubitka kao i njegovih ključnih stavki, prihoda i rashoda. Cilj koji se nastoji ostvariti je detaljna analiza poduzeća kroz uvid u financijski izvještaj poduzeća, račun dobiti i gubitka. Te će se uz pomoć analiza i grafikona prikazati sama struktura i kretanje prihoda i rashoda kao i financijski rezultat koje je poduzeće ostvarilo kroz promatrano razdoblje.

1.2. Izvori i metode prikupljanja podataka

Za izradu ovoga rada korištena je stručna literatura iz kolegija osnove računovodstva kao i ostala stručna literatura koja je dostupna u knjižnici Ekonomskog fakultete u Zagrebu, te u gradskoj i nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. Uz stručnu literaturu korišteni su i drugi sekundarni izvori poput znanstvenih časopisa, financijskih izvještaja objavljenih na stranici zagrebačke burze, stranicama poduzeća te ostali internetski izvori.

1.3. Struktura sadržaja rada

Rad je podijeljen u šest poglavlja. U uvodnom dijelu objašnjeni su predmet i cilj ovoga rada te su prikazani korišteni izvori i metodologija rada.

Drugo poglavlje rada prikazat će pojmovno određenje tj. definicije prihoda i njihovu podjelu po osnovi nastanka. Svaka vrsta prihoda će se dodatno i detaljno objasniti. Na kraju ovoga poglavlja detaljno će se iskazati i objasniti uvjeti koje prihodi moraju zadovoljiti prilikom njihova priznavanja i mjerenja.

Treće poglavlje rada strukturom je isto kao i prvo, no glavna tema su rashodi. Prikazat će se pojmovna odrednica rashoda kao i njegova raspodjela. Ovo će poglavlje također prikazati način i postupak priznavanja i mjerenja rashoda.

U četvrtom poglavlju pojmovno će se objasniti definicija računa dobiti i gubitka, njegova struktura po Zakonu o računovodstvu te njegove metode sastavljanja. Teorijski će se objasniti dvije analize, horizontalna i vertikalna analiza.

Peto poglavlje temelji se na analizi provedenoj na primjeru poduzeća. Kroz račun dobiti i gubitka poduzeća analizirat će se kretanje i struktura prihoda i rashoda, te će se provesti vertikalna i horizontalna analiza poduzeća koja će nam prikazati poslovanje poduzeća.

U šestom poglavlju iznijeti će se činjenice i mišljenja autora koje su stečene prilikom pisanja rada i izradom analiza poduzeća.

2. POJMOVNO ODREĐENJE I VRSTE PRIHODA

„Prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza i to onog dijela koji će utjecati na promjene u visini (povećanju) kapitala. Do povećanja imovine ili smanjenja obveza dolazi iz raznih razloga. Neki se pojavljuju češće, redovito, a neki sporadično. Najčešći prihodi vezani su uz realizaciju poslovnih učinaka tj. proizvoda i usluga“ (Žager K., 2007).

Možemo reći da se prihodi mogu definirati kao prodajne vrijednosti poslovnih rezultata. Oni uključuju sve oblike primljenih naknada, kao i bilo koji način povećanja imovine ili smanjenja obveza. Konačni rezultat tih vrijednosti je povećanje zarade (Žager K., 2007).

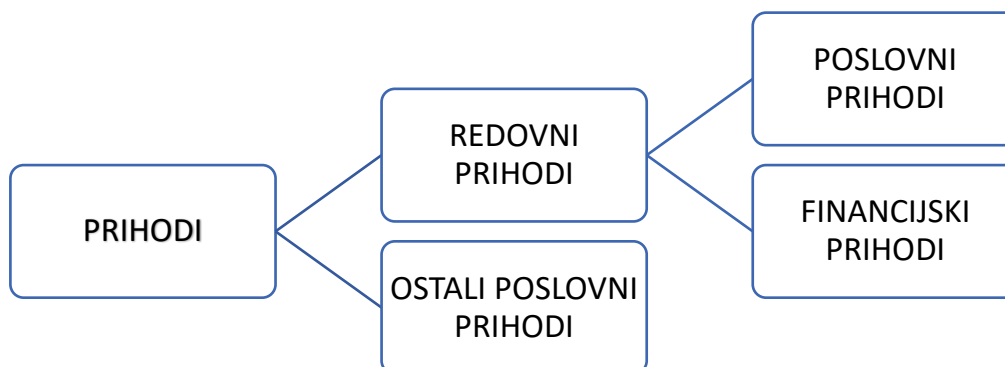
Prihodi su neizostavan dio računa dobiti i gubitka koji se temelji na određenom vremenskom razdoblju.

„Neto prihod se odnosi na iznose ostvarene prodajom proizvoda ili davanjem usluga nakon oduzimanja popusta i poreza na dodanu vrijednost te drugih poreza izravno povezanih s prihodima“ (HSFI 15, 2016).

Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstava ili smanjenja obveza, što ima kao posljedicu povećanje glavnice, ali ne ono u svezi uplatama vlasnika.

Ovisno o tome po kojoj osnovi nastaju tj. nastaju li redovno u poslovanju ili povremeno, prihodi se dijele na redovne prihode, odnosno poslovne i financijske prihode, te na ostale poslovne prihode.

Slika 1. Raspodjela prihoda

Izvor: Izrada autora

2.1. Redovni prihodi

„Redovni prihodi ostvaruju se prodajom proizvoda, odnosno njihovom realizacijom na tržištu. Redovni prihodi mogu nastati i prodajom trgovačke robe ili pružanjem usluga, ovisno o tome koja je priroda poslovanja nekog subjekta“ (Žager K., 2007).

Možemo reći da se redovni prihodi odnose na predvidljive i stabilne izvode prihoda koje poduzeće ostvaruje kroz svoju osnovnu poslovnu djelatnost. Redovne prihode možemo podijeliti u dvije glavne kategorije, a to su poslovni prihodi i financijski prihodi.

2.1.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi proizlaze iz glavnih poslovnih aktivnosti. Najčešće su to prihodi od prodaje proizvoda, trgovačke robe ili prihodi od obavljanja usluga. Vrsta poslovnih prihoda poduzeća ovisi o njegovoj djelatnosti, ovisno da li se poduzeće bavi proizvodnjom, trgovinom ili pružanjem usluga. Ova vrsta prihoda pojavljuje se učestalo, gotovo svakodnevno i u strukturi prihoda čine najznačajniji dio. Iznos poslovnih prihoda jednak je prodajnoj vrijednosti realiziranih proizvoda, robe ili pruženih usluga bez PDV-a (Žager K., 2016).

2.1.2. Financijski prihodi

Financijski prihodi nastaju kao posljedica ulaganja poduzeća u financijsku imovinu. Poduzeće koje dobro prati prihode višak raspoloživih novčanih sredstava usmjerava u ulaganje u financijsku imovinu što rezultira financijskim prihodom. Višak novca poduzeće može efikasno plasirati u dionice ili obveznice ili može jednostavno posuditi novac novčano suficitarnim jedinicama. Takvi oblici naknada predstavljaju financijski prihod. Uz ovakve oblike naknada u financijske prihode ulaze i pozitivne tečajne razlike (Žager K., 2016).

2.2. Ostali poslovni prihodi

Uz redovne prihode postoje i prihodi koji se ne pojavljuju redovito, njih nazivamo ostalim poslovnim prihodima. Klasifikacija neredovitih prihoda razlikuje se do zemlje. U Hrvatskoj se dugi niz godina ova vrsta prihoda nazivala izvanrednim prihodima ali zbog izmjena u računovodstvenim standardima sada ih nazivamo ostalim poslovnim prihodima. Najčešće su to prihodi od prodaje dugotrajne imovine, prodaje sirovina, inventurnih viškova, otpis obveza i tome slično. Udio ostalih poslovnih prihoda nije dominantan u odnosu ukupnih prihoda. No u slučaju prodaje dugotrajne imovine kao što je npr. prodaja nekretnine zbog svoje visoke vrijednosti može značajno utjecati na

strukturu ukupnih prihoda e ii na samu visinu dobiti. Kod analize uspješnosti poduzeća potrebno je detaljno provjeriti da li se radi o materijalno značajnim stavkama (Žager K., 2016).

2.3. Priznavanje i mjerenje prihoda

„Prihod se priznaje kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi ulaziti kod poduzetnika i kada se koristi mogu pouzdano izmjeriti“ (HSFI 15, 2016).

Priznavanje i mjerenje prihoda može se pobliže istaknuti i utvrditi kroz primjenu načela nastanka događaja, načela iskazivanja po bruto osnovi, načela sučeljavanja prihoda i rashoda i načela opreznosti (Žager L., 2023):

1. Načelo nastanka događaja priznaje prihode onda kada su oni uistinu nastali to znači da se prihodi priznaju i evidentiraju u poslovnim knjigama tek u trenu kada je roba prodana ili usluga izvršena;
2. Načelo iskazivanja po bruto osnovi nastoji odvojeno prikazati prihode i rashode, bez međusobnog prebijanja zbog stvaranja kvalitetne informacijske podloge. To znači da se svi prihodi trebaju prikazivati u svojim punim iznosima, a ne kao neto razlika;
3. Načelo sučeljavanja prihoda i rashoda služi kod utvrđivanja financijskog rezultata. Ovo načelo sučeljava prihode samo sa pripadajućim rashodima;
4. Načelo opreznosti priznaje prihode tek onda kada je sigurno da će se oni ostvariti.

Sve vrste prihoda (prihodi od prodaje, ostali poslovni prihodi i financijski prihodi) moraju zadovoljiti tj. ispuniti odgovarajuće uvjete prilikom procesa priznavanja prihoda, kako slijedi.

Priznavanje prihoda od prodaje (prihodi od prodaje proizvoda i prihodi od pružanja usluga) nastaje nakon ispunjenja slijedećih uvjeta (HSFI 15, 2016):

- nakon što poduzetnik značajne rizike i koristi vlasništva nad proizvodima prenio na kupca;
- poduzetnik ne sudjeluje u vlasništvu i više nema kontrolu nad proizvodom;
- iznos prihoda može se sa sigurnošću izmjeriti;

- vjerojatnost da će ekonomske koristi od prodaje proizvoda i usluga priteći poduzetniku;
- iznos troškova povezanih sa prodajom proizvoda i usluga koji su ili će nastati mogu se sa sigurnošću izmjeriti;
- stupanj dovršenosti transakcija može se pouzdano izmjeriti.

Specifičnosti u (ne)priznavanju prihoda od prodaje (HSFI 15, 2016):

Ukoliko se ishod transakcije i poslovnog događaja ne može sa sigurnošću utvrditi, prihod se kao takav priznaje samo u visini priznatih rashoda koji su nadoknadivi.

Kod zamijene proizvedenih proizvoda ili pruženih usluga prihodi se ne priznaju, uz iznimku ukoliko se zamjenjuje za ne slične proizvode/usluge. U ovakvom slučaju priznavanja prihoda, prihod se mjeri po fer vrijednosti primljenih proizvoda ili usluga usklađenoj za iznos transferiranih novčanih sredstava.

U slučaju da dođe do nesigurnosti naplate već priznatog prihoda, isti se priznaje kao rashod u visini nenaplativog iznosa ili iznosa za koji je prestala vjerojatnost naplate.

Priznavanje ostalih poslovnih prihoda nastaje nakon ispunjenja slijedećih uvjeta (HSFI 15, 2016):

- ako se vrši prodaja i povratni najam iz poslovnog najma uz fer vrijednost transakcije;
- prilikom ukidanja rezerviranja uz pretpostavku da se neće utrošiti dodatni resursi prilikom podmirivanja obveza;
- priznavanje državnih potpora kroz više razdoblja zbog sučeljavanja s odgovarajućim rashodima;
- prihod od prestanka priznavanja dugotrajne materijalne imovine priznaje se na neto osnovi;
- prihod od povlačenja ili otuđenja nematerijalne imovine priznaje se na neto osnovi;
- prihod od povlačenja ili otuđenja ulaganja u nekretnine priznaje se na neto osnovi;

-prilikom promjene knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine koja nije namijenjena prodaji.

Specifičnosti u (ne)priznavanju ostalih poslovnih prihoda (HSFI 15, 2016):

Ukoliko višak prihoda od prodaje iznad knjigovodstvene vrijednosti proizlazi iz prodaje i povratnog najma u skladu financijskog najma, prihod se ne priznaje odmah, već se amortizira tijekom trajanja najma.

Priznavanje prihoda do visine prethodno priznatog rashoda za naknadno povećanje fer vrijednosti umanjeње za troškove prodaje dugotrajne imovine.

Prilikom povećanja knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne materijale i nematerijalne imovine koje su prethodno priznate kao rashod, prihod se priznaje u visini iznosa koji ukida smanjenje vrijednosti.

Priznavanje financijskih prihoda nastaje nakon ispunjenja sljedećih uvjeta (HSFI 15, 2016):

-prihodi od kamata i dividendi se priznaju ukoliko je vjerojatno da će ekonomske koristi povezane s poslovnim događajima pritićati poduzetniku;

-ukoliko se iznos prihoda može pouzdano izmjeriti;

-tečajna razlika se priznaje kao prihod ukoliko dođe do promijene tečaja monetarnih stavki s transakcijama u stranoj valuti između datuma transakcije i datuma plaćanja;

-prihod od financijskog najma se priznaje i raspoređuje tijekom razdoblja najma po sustavnoj i racionalnoj osnovi.

Specifičnosti u (ne)priznavanju financijskih prihoda (HSFI 15, 2016):

Kamata se priznaje uz primjenu efektivne kamatne stope.

Dividenda se ne priznaje ukoliko nije ustanovljeno da dioničar ima pravo na isplatu dividendi.

Svako poduzeće pri mjerenju prihoda u obzir treba uzeti fer vrijednosti za određene primljene naknade kod pružanja usluga ili potraživanja za prodane proizvode. Svaka naknada koju poduzeće zaprima, mjeri i priznaje kao odgovarajući prihod koji je nastao iz nekog poslovnog događaja te se u većini slučajeva ugovorio sporazumom od strane poduzeća i kupca koji je dužan podmiriti svoju naknadu u obliku novca ili novčanih ekvivalenata (HSFI 15, 2016).

3. POJMOVNO ODREĐENJE I VRSTE RASHODA

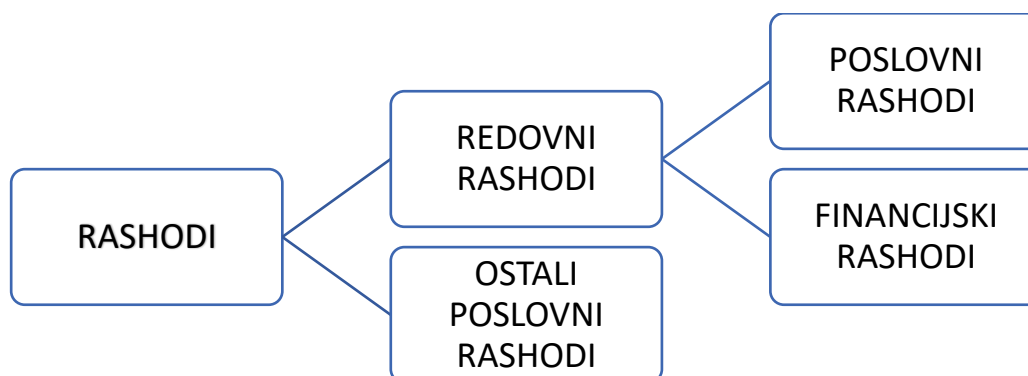
„Rashodi čine negativnu komponentu rezultata poslovanja. Nastaju kao posljedica trošenja odnosno smanjenja imovine ili povećanja obveza. Nasuprot prihodima oni utječu na smanjenje glavnice ili kapitala poduzeća. U vrijednost rashoda uključuju se vrijednost utroška (sirovine, materijali, strojevi, energija, ljudski rad, itd.) koji su bili prijeko potrebni za stvaranje poslovnih učinaka (gotovih proizvoda). Ti poslovni učinci se prvotno evidentiraju kao stavka bilance (zalihe) i tek kad se prodaju njihova vrijednost postaje rashod razdoblja“ (Žager K., 2007).

Može se reći da rashodi predstavljaju smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava, te kao posljedica dolazi do smanjenje glavnice, ali ne one u svezi s raspodjelom glavnice (HSFI 16, 2016).

„Da bi se uspješnost poslovanja mogla korektno ocijeniti potrebno je prije svega, razumjeti temeljne kategorije na osnovu kojih se ta uspješnost utvrđuje. U kontekstu rashoda treba naglasiti da se nerijetko koriste i drugi pojmovi kao što su to: troškovi, utrošci i izdatci. Iako ih se u praksi često poistovjećuje treba naglasiti da ovi pojmovi nisu sinonimi. Između pojma izdatak, utrošak, trošak i rashod postoje određene razlike, koje utječu i na njihov položaj u financijskim izvještajima, a posljedično i na iskazivanje uspješnosti poslovanja“ (Žager K., 2016).

Ovisno o tome po kojoj osnovi nastaju tj. nastaju li redovno u poslovanju ili povremeno, prihodi se dijele na redovne rashode, odnosno poslovne i financijske rashode, te na ostale poslovne rashode.

Slika 2. Raspodjela rashoda

Izvor: Izrada autora

3.1. Redovni rashodi

Redovni rashodi su rashodi poduzeća koje ono ostvaruje u svojim učestalim tj. svakodnevnim aktivnostima. Oni su uglavnom planirani i predvidljivi te poduzeće mora nastojati održati njihovu stabilnost. Redovne rashode smo podijelili u dvije glavne kategorije, u poslovne rashode i financijske rashode.

3.1.1. Poslovni rashodi

„Poslovni rashodi nastaju kao posljedica obavljanja glavne djelatnosti poduzeća. Pojavljuju se redovito, a čine ih troškovi sadržani u prodanim proizvodima te ostali troškovi poslovanja (plaće, amortizacije, režije itd.) Struktura poslovnih rashoda ovisi o vrsti djelatnosti kojom se poduzeće bavi i metodi obračuna troškova“ (Žager K., 2016).

Možemo reći da svako poduzeće nastoji kontrolirati i stabilizirati svoje poslovne rashode kroz razne alate kao što su analiza troškova, upravljanjem zaliha ukoliko se radi o proizvodnom poduzeću, reduciranjem troškova, itd. Na taj način poduzeće nastoji održati svoju financijsku stabilnost i povećati svoju profitabilnost.

3.1.2. Financijski rashodi

„Financijski rashodi ili rashodi financiranja nastaju, u pravilu, kao posljedica korištenja tuđih novčanih sredstva. Kao najčešći rashodi pojavljuju se kamate koje poduzeće mora dati kao naknadu za korištena tuđa sredstva, negativne tečajne razlike, korekcije vrijednosti (smanjenje) financijskih plasmana i tome slično. Iznos tih rashoda odražava uspješnost vođenja financijske politike poduzeća“ (Žager L., 2023).

„Dividende dioničarima nisu rashod budući da se izglasavaju na kraju, iz neto dobiti (nakon što se podmire svi ostali)“ (Žager K., 2016).

3.2. Ostali poslovni rashodi

Ostali poslovni rashodi još se nazivaju i izvanredni rashodi koji nisu učestali niti očekivani te ih je sukladno tome teško predvidjeti i kontrolirati. Najčešći izvori nastanka ovakvih neočekivanih rashoda povezuju se s raznim oblicima šteta, kazni, otuđivanjem dugotrajne imovine te slično.

Ova vrsta izvanrednih rashoda u računu dobiti i gubitka u praksi se iskazuju u okviru poslovnih rashoda.

„Kako bi korisnici mogli lakše procijeniti uspješnost vođenja poduzeća u bilješkama uz financijske izvještaje ovakve neuobičajene transakcije trebaju biti detaljnije obrazložene“ (Žager K., 2016).

Ostali poslovni rashodi imaju jako mali udio u računu dobiti i gubitka u odnosu na ukupni zbroj rashoda.

3.3. Priznavanje i mjerenje rashoda

„Rashodi se priznaju u računu dobiti i gubitka kada smanjenje budućih ekonomskih koristi proizlazi iz smanjenja imovine ili povećanja obveza i koje se može pouzdano izmjeriti“ (HSFI 16, 2016).

Priznavanje rashoda možemo iskazati pomoću načela pretpostavke nastanka događaja, načela iskazivanja po bruto osnovi, načela sučeljavanja prihoda i rashoda te pomoću načela opreznosti (Žager L., 2023.):

1. prema načelu pretpostavke nastanka događaja svi rashodi koje poduzeće ima trebaju se priznati tek onda kada se oni uistinu i dese. To znači da poduzeće ne priznaje rashode kada se novac isplati sa računa. Ovakvi rashodi se u poslovnim knjigama evidentiraju u razdoblje za koje se oni i odnose;
2. načelo iskazivanja po bruto osnovi očekuje od poduzeća da svoje rashode iskazuju odvojeno od prihoda bez prebijanja;
3. načelo sučeljavanja prihoda i rashoda je drugim riječima i podloga za utvrđivanje rezultata poslovanja koji je ujedno i temeljno računovodstveno načelo. Ovo načelo zahtjeva da se svakom prihodu suprotstavi odgovarajući rashod;
4. načelo opreznosti zahtjeva od poduzeća da rashode prizna onda kada oni postanu mogući.

Sve vrste rashoda moraju zadovoljiti tj. ispuniti odgovarajuće uvjete prilikom procesa priznavanja rashoda, kako slijedi.

Ukoliko se smanjenje budućih ekonomskih koristi temelji na istodobnom povećanju obveza ili smanjenju imovine koji su sa sigurnošću izmjereni tada se rashodi priznaju u računu dobiti i gubitka. To nam ukazuje na povezanost rashoda s obvezom i imovinom. Priznavanje rashoda nastaje ukoliko postoji izravna povezanost između

troškova koji su nastali i određenih prihoda. Rashod se priznaje direktno ukoliko nastali izdatak neće stvarati ekonomske koristi u budućnosti te se kod priznavanja mogu svrstati u bilanci kao imovina. U slučaju da obveza nastupa prije ili bez da je priznata kao imovina, rashod se priznaje u račun dobiti i gubitka (HSFI 16, 2016).

U računu dobiti i gubitka slijedeće stavke se iskazuju u sklopu poslovnih rashoda (HSFI 16, 2016):

- a) materijalni i ostali vanjski troškovi;
  - i. troškovi sirovina i materijala
  - ii. troškovi prodane robe
  - iii. ostali vanjski troškovi
- b) troškovi osoblja;
  - i. nadnice i plaće
  - ii. troškovi poreza, socijalnog i mirovinskog osiguranja i drugo
- c) amortizacija;
- d) ostali troškovi;
- e) vrijednosno usklađivanje dugotrajne imovine;
- f) vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine;
- g) rezerviranja;
- h) ostali poslovni rashodi.

Priznavanje poslovnih rashoda nastaje nakon ispunjenja slijedećih uvjeta (HSFI 16, 2016):

-priznavanje svih materijalnih troškova (troškovi sirovina i materijala i prodane robe) su u skladu s HSFI 10 – Zalihe. Zalihe se priznaju kada se pouzdano može reći da će ekonomske koristi pritićati poduzetniku, te kada se troškovi tih zaliha mogu sa sigurnošću izmjeriti. Knjigovodstvena vrijednost zaliha nakon njihove prodaje priznaje se u razdoblju u kojem je priznat prihod. Troškovi usluga se priznaje nakon što je usluga izvršena;

-troškovi osoblja se priznaju u razdoblju kada je radnik ispunio svoju radnu obvezu i pružio svoju uslugu, osim ako nije drugačije određeno;

-priznavanje troškovi amortizacije i vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine je u skladu s HFSFI 5 – Dugotrajna nematerijalna imovina (priznavanje po trenutku nastanka), HSF 6 – Dugotrajna materijalna imovina, HSFI 7 – Ulaganja u nekretnine, HSFI 8 – Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja, HSFI 10 – Zalihe i HSFI 11 – Potraživanja;

-priznavanje vrijednosnog usklađenja kratkotrajne imovine je u skladu s HSFI 10 – Zalihe i HSFI 11 – Potraživanja;

-rezerviranje troškova i rizika svrstava se u rashod i priznaje kada poduzetnik ima sadašnju obvezu kao rezultat prošlih događaja, kada je sigurno podmirenje obveza za rezultat ima odljev resursa te kada se iznos može pouzdano izmjeriti. Rezerviranja za restrukturiranje se priznaju kada poduzetnik posjeduje detaljan formalni plan te kada je sigurno da će se restrukturiranje provesti.

U računu dobiti i gubitka slijedeće stavke se iskazuju u sklopu financijskih rashoda (HSFI 16, 2016):

- a) kamate, tečajne razlike i slični troškovi iz odnosa s povezanim poduzetnikom;
- b) kamate, tečajne razlike i slični troškovi iz odnosa s nepovezanim poduzetnikom.

Priznavanje financijskih rashoda nastaje nakon ispunjenja slijedećih uvjeta (HSFI 16, 2016):

-troškovi posudbe se priznaju u trenutku njihova nastanka, osim ako dolazi do kapitalizacije. Kamate i troškovi posudbe mogu se kapitalizirati kao dio troška nabave i imovine;

-tečajne razlike koje proizlaze iz podmirivanje monetarnih stavki ili njihovim izvještavanjima po tečajevima priznaju se u razdoblju nastanka;

-tečajne razlike koje su dio neto ulaganja i proizlaze iz monetarnih stavki priznaju se u odvojenim ili posebnim financijskim izvještajima, ovisno o njihovoj prikladnosti, kod prodaje neto ulaganja;

- priznavanje nerealiziranih gubitaka s osnove promjene fer vrijednosti i troška umanjenja imovine je u skladu s HSFI 15 – Prihodi.

U računu dobiti i gubitka slijedeće stavke se iskazuju u sklopu ostalih(izvanrednih) rashoda (HSFI 16, 2016):

- a) inventurni manjkovi;
- b) kazne;
- c) prodaja dugotrajne imovine;
- d) gubitak od prestanka poslovanja i sl.

Priznavanje ostalih rashoda nastaje nakon ispunjenja slijedećih uvjeta (HSFI 16, 2016):

-rashodi od inventurnih manjkova i kazni priznaje se u razdoblju nastanka, tj. kada obveza postaje očekivana i sigurno mjerljiva;

-rashodi od prodaje dugotrajne imovine priznaju se u skladu s HSFI 15 – Prihodi, evidentira se tako da se od neto iznosa oduzme knjigovodstvena vrijednost imovine te se priznaje u trenutku otuđenja ili kada se od te imovine ne očekuje buduća ekonomska korist.

Iskazivanje rashoda ovisi o pravilima mjerenja rashoda. Rashodi se uobičajeno prikazuju u visini nastalih dospjelih troškova. Zbog vremenske i sadržajne razlike između dvaju pojma trošak i rashod, rashod se mjeri u visini dospjelih troškova uz napomenu da neki rashodi nisu ranije bili prikazani kao trošak (HSFI 16, 2016).

4. IZVJEŠTAJ O USPIJEŠNOSTI POSLOVANJA – RAČUN DOBITI I GUBITKA

„Izveštaj o dobiti (račun dobiti i gubitka) je financijski izvještaj koji pruža informacije o uspjehu društva za određeno razdoblje. Izvještaj dobiti iskaz je prihoda, rashoda te poslovnog rezultata ostvarenog u razdoblju. Računovodstveno (obračunsko) razdoblje za koje se obavezno sastavlja izvještaj o dobiti je kalendarska godina (01.01.-31.12.) ali se može sastavljati i za kraća razdoblja“ (Vašiček V., 2010).

Izveštaj o dobiti tj. račun dobiti i gubitka je za naredno razdoblje izvještaj koji sadrži potpuno nove podatke o uspješnosti poslovanja u narednom razdoblju izvještavanja. U ovaj izvještaj evidentiraju se podatci za obračunsku (tekuću) i prethodnu godinu kako bi se temeljem njih mogla provesti analiza i usporedba relevantnih podataka (Vašiček V., 2010).

Temeljni podatci koji se nalaze u računu dobiti i gubitka nalaze se na kontima glavne knjige na koja se evidentiraju sve promjene prihoda i rashoda poduzeća. Iste podatke s konta glavne knjige nužno je uvrstiti u obrazac izvještaja. Sve stavke prihoda i rashoda treba uključiti u dobiti i gubitak, uz uvjet da stavke prihoda i rashoda udovoljavaju kriterijima priznavanja prihoda i rashoda. Uz polazište s pretpostavkom da svi prihodi i rashodi podliježu kriterijima priznavanja prihoda i rashoda bit će uključeni u ovo financijsko izvješće (Vašiček V., 2010).

Ocjena uspješnosti poslovanja izračunava se na temelju računa dobiti i gubitka. Uspješnost poslovanja Žager L. (2023) definira kao način sposobnost realiziranja i postizanja ciljeva ovisno o postavljenim kriterijima. Najučestaliji cilj koji poduzeće može postaviti je da ono nastoji poslovati profitabilno.

Račun dobiti i gubitka su, propisano Zakonom o računovodstvu, obvezni sastavljati sva poduzeća, mikro, mala, srednja i velika. Sastavlja se za godinu koja je kalendarska godina, iznimno uz propisane uvijete može se sastavljati za poslovnu godinu koja je različita od poslovne godine.

4.1. Struktura računa dobiti i gubitka

U tablici 1. prikazana je struktura i sadržaj računa dobiti i gubitka koji su od strane ministarstva financija propisani Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja na temelju članka 19. stavka 5. Zakona o računovodstvu.

Tablica 1. Struktura računa dobiti i gubitka

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
I.	POSLOVNI PRIHODI
1.	Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe
2.	Prihodi od prodaje
3.	Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga
4.	Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe
5.	Ostali poslovni prihodi
II.	POSLOVNI RASHODI
1.	Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda
2.	Materijalni troškovi
a)	Troškovi sirovina i materijala
b)	Troškovi prodane robe
c)	Ostali vanjski troškovi
3.	Troškovi osoblja
a)	Neto plaće i nadnice
b)	Troškovi poreza i doprinosa iz plaća
c)	Doprinosi na plaće
4.	Amortizacija
5.	Ostali troškovi
6.	Vrjednosna usklađenja
a)	dugotrajne imovine osim financijske imovine
b)	kratkotrajne imovine osim financijske imovine
7.	Rezerviranja
a)	Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze
b)	Rezerviranja za porezne obveze
c)	Rezerviranja za započete sudske sporove
d)	Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstva
e)	Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima
f)	Druga rezerviranja
8.	Ostali poslovni rashodi
III.	FINANCIJSKI PRIHODI
1.	Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe
2.	Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društva povezanih sudjelujućim interesom
3.	Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe
4.	Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe
5.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe
6.	Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova
7.	Ostali prihodi s osnove kamata
8.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi

9.	Nerealizirani dobitci (prihodi) od financijske imovine
10.	Ostali financijski prihodi
IV.	FINANCIJSKI RASHODI
1.	Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe
2.	Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe
3.	Rashodi s osnove kamata i slični rashodi
4.	Tečajne razlike i drugi rashodi
5.	Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine
6.	Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)
7.	Ostali financijski rashodi
V.	UDIO U DOBIT OD DRUŠTVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM
VI.	UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
VII.	UDIO U GUBITKU OD DRUŠTVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM
VIII.	UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
IX.	UKUPNI PRIHODI
X.	UKUPNI RASHODI
XI.	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
1.	Dobit prije oporezivanja
2.	Gubitak prije oporezivanja
XII.	POREZ NA DOBIT
XIII.	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Dobit razdoblja
2.	Gubitak razdoblja

Izvor: Narodne novine (2016) : Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb

4.2. Metode sastavljanja računa dobiti i gubitka

„Sastavljanje izvještaja o uspješnosti poslovanja ovisi o odredbama postojeće računovodstvene regulative. Oblik odnosno shema računa dobiti i gubitka može biti propisana zakonom, kao što je kod nas ili predložena od strane strukovne organizacije. U posljednjem slučaju poduzeća potrebnu informativnu snagu izvještaja ostvaruju strukturiranjem prihoda i rashoda, ovisno o svojim potrebama i jasno uvažavajući zahtjeve važećih računovodstvenih standarda“ (Žager L., 2023).

Kod sastavljanja računa dobiti i gubitka treba pripaziti na formalni izgled i strukturu prihoda i rashoda. Račun dobiti i gubitka ima mogućnost iskazivanja na dva načina, jednostrani ili dvostrani račun. Jednostrani pregled računa pruža veću preglednost te je u skladu sa tim i više rasprostranjen u svijetu. To je stupnjeviti oblik iskazivanja rezultata prema vrstama aktivnosti koji omogućuje segmentaciju prihoda i rashoda. Taj

rezultat (dobit ili gubitak) može se prikazati kao dobit (gubitak) od poslovnih aktivnosti ili dobit (gubitak) od financijskih aktivnosti.

Prilikom sastavljanja računa dobiti i gubitka, mogu se razmatrati dvije metode, metoda prodanih učinaka i metoda ukupnih troškova.

1) METODA PRODANIH UČINAKA

Po metodi prodanih učinaka rashodi se iskazuju prema svojoj funkciji (Vašiček V., 2010) te je takva više namijenjena potrebama menadžmenta (Žager K., 2016).

Ova metoda nalaže da se nastalim prihodima sučeljavaju dospjeli troškovi tj. rashodi. Prema funkciji troškovi se raščlanjuju na troškove prodanih proizvoda, troškovi prodaje i administracije. Troškovi prodanih proizvoda su troškovi koji su nastali te su direktno povezani s proizvodnjom gotovih proizvoda. Troškovi prodaje nastaju prilikom distribucije proizvoda (troškovi prijevoza, skladištenja i ostali manipulativni troškovi) te se sučeljavaju sa prihodima u nastalom razdoblju u cijeloj visini troška. Troškovi administracije su troškovi vezani uz poslove menadžmenta, pravnih, kadrovskih, financijskih i računovodstvenih poslova te se takvi sučeljavaju s prihodima obračunskog razdoblja (Vašiček V., 2010).

U tablici 2. je prikazan formirani izgled sastavljanja računa dobiti i gubitka po metodi prodanih učinaka.

Tablica 2. Metoda prodanih učinaka

Poduzeće X	
RAČUN DOBITI I GUBITKA	
za razdoblje 1.1.-31.12.202x.	
I. PRIHODI OD PRODAJE	X
II. TROŠKOVI PRODANIH PROIZVODA	(X)
III. DOPRINOS POKRIĆA	X
IV. Ostali poslovni prihodi	X
V. OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA	(X)
1. TROŠKOVI PRODAJE	
- troškovi propagande	X
- plaće radnika prodaje	X
2. OPĆI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI	X
- utrošeni uredski materijal	X
- plaće administrativnog osoblja	X
- troškovi amortizacije	X

- troškovi osiguranja	X
- ostali troškovi	X
VI. Ostali poslovni rashodi	(X)
VII. DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	X
VIII. FINANCIJSKI PRIHODI	X
IX. FINANCJSKI RASHODI	(X)
X. DOBIT OD FINANCIRANJA	X
XI. BRUTO DOBIT (VII. + X.)	X
XII. POREZ NA DOBIT	(X)
XIII. NETO DOBIT	X

Izvor: Žager K., Mamić – Sačec I., Sever – Mališ S., Brozović M., Žager L. (2023.): Analiza financijskih izvještaja, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

2) METODA UKUPNIH TROŠKOVA

Po metodi ukupnih troškova rashodi se iskazuju prema svojim vrstama. Ovaj prikaz je jednostavniji za poduzetnike jer od njih ne zahtjeva praćenje rashoda prema funkcijama (Vašiček V., 2010), tj. to znači da je formiran specifičan izgled obrazaca računa dobiti i gubitka te da je on primjenjiv za sve vrste djelatnosti (Žager K., 2016).

Ova metoda nalaže da se prihodima suoče odgovarajući nastali rashodi koji su direktno povezani u ostvarivanju prihoda. Rashodi se određuju pomoću korekcije prirodnih troškova koje moramo uvrstiti u rashode razdoblja sukladno promjenama vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku. Ukoliko su zalihe na kraju razdoblja veće nego na početku razlika se oduzima od troškova što rezultira smanjenjem rashoda, a ukoliko su se zalihe na kraju razdoblja smanjile dolazi do povećanja rashoda razdoblja (Vašiček V., 2010).

U tablici 3. je prikazan formirani izgled sastavljanja računa dobiti i gubitka po metodi ukupnih troškova.

Tablica 3. Metoda ukupnih troškova

Poduzeće X		
RAČUN DOBITI I GUBITKA		
za razdoblje 1.1.-31.12.202X.		
I. POSLOVNI PRIHODI		X
1. Prihodi od prodaje	X	
2. Ostali poslovni prihodi	X	
II. POSLOVNI RASHODI		(X)
A) Promijena vrijednosti zaliha	(X)	
B) Troškovi poslovanja	X	

1. Troškovi sirovina	X	
2. Troškovi usluga	X	
3. Troškovi plaća	X	
4. Troškovi amortizacije	X	
5. Ostali troškovi	X	
C) Ostali poslovni rashodi		X
III. DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		X
IV. FINANCIJSKI PRIHODI		X
V. FINANCIJSKI RASHODI		(X)
VI. DOBIT IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI		X
VII. UKUPNO PRIHODI (I + IV)		X
VIII. UKUPNO RASHODI (II +V)		(X)
IX. BRUTO DOBIT		X
X. POREZ NA DOBIT		(X)
XI. NETO DOBIT		X

Izvor: Žager K., Mamić – Sačar I., Sever – Mališ S., Brozović M., Žager L. (2023.): Analiza financijskih izvještaja, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

4.3. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza je temeljni instrument i postupak analize komparativnih financijskih izvještaja.

Prilikom izrade horizontalne analize financijskih izvještaja važno je znati i uzeti u obzir razmatranje financijskih izvještaja u duljem vremenskom periodu. Kako bi analiza bila što vjerodostojnija i točnija preporučeno je promatrati minimalno tri vremenska perioda, no što je razdoblje dulje time će i rezultati analize biti uspješniji.

Komparativni financijskih izvještaji se sastavljaju na način da se u tablicu upišu stupci u kojima se nalaze originalne vrijednosti za promatrana razdoblja te se uz njih dodaju i stupci koji će prikazivati odgovarajuće apsolutne i relativne promijene za svako uspoređeno vremensko razdoblje. Ukoliko naša analiza razmatra više od dva vremenska perioda, onda se ona može izraditi na dva načina. U prvom načinu svako vremensko razdoblje uspoređuje se sa prethodnim razdobljem, dok drugi način prikazuje podatke tako što odredimo bazno vremensko razdoblje te svako razdoblje uspoređujem sa odabranim baznim. Kod odlučivanja o baznom vremenskom periodu moramo detaljno i temeljno, analizirati da taj period ne sadrži neke ne reprezentativne događaje koji za rezultat daju netočne rezultate zbog narušene usporedivosti.

Apsolutne vrijednosti promjena, uzimajući u obzir da se svako razdoblje uspoređuje s prethodnom godinom, izračunavaju se tako da se od jednog promatranog razdoblja

oduzme njegovo prethodno razdoblje. Relativne vrijednosti promjena se iskazuju u postocima, one se izračunavaju tako što se u odnos stave apsolutna vrijednost i vrijednost prethodno promatranog razdoblja te se rezultat pomnoži s 100 .

Svrha provođenja horizontalne analize financijskih izvještaja je uočiti najznačajnije apsolutne i relevantne promjene pozicija u temeljnom financijskom izvještaju (računu dobiti u gubitka) te usporedba prihoda i rashoda koja nas upućuje na ekonomičnost poduzeća i da li je poduzeće sposobno svoje rashode pokriti prihodima (Žager L., 2023).

4.4. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza financijskih izvještaja se provodi na temelju strukturnih financijskih izvještaja. To znači da se promatra struktura bilance ili računa dobiti i gubitka na način da se tablici dodaju stupci koji sadrže originalne vrijednosti promatranih vremenskih razdoblja te se njima pripoji stupac u kojem ćemo iskazati isto promatrano razdoblje u postotku.

Dok se horizontalna analiza može izraditi na dva načina kod vertikalne analize to nije slučaj. Vertikalna analiza primjenjuje isključivo jednu stavku za usporedbu tj. to znači da ona koristi jedno bazno razdoblje.

U računu dobiti i gubitka promatra udio svakog pojedinog prihoda, rashoda ili rezultata poslovanja u odnosu na npr. ukupne prihode.

Na taj način se može doći do zaključka koliko prihoda je ostvareno iz poslovnih ili financijskih aktivnosti, koliko prihoda dolazi na pokriće pojedinih rashoda i, na kraju, koliko postotak prihoda ostaje nakon pokrića rashoda i poreza na dobit u obliku neto dobiti (Žager L., 2023).

5. FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA U PODUZEĆU

5.1. O poduzeću Croatia Airlines

Sami početci poduzeća Croatia Airlines započeli su osnivanjem 7. kolovoza 1989. godine s nazivom poduzeća Zagreb Airlines (Zagal) čija je primarna djelatnost bila isporuka pošiljki u domaćem prometu. Poduzeće mijenja naziv u Croatia Airlines 23. srpnja nakon demokratskih izbora koji su prvi put održani u Hrvatskoj. Croatia Airlines se odlučuje na novi korak, iznajmljuje svoj prvi zrakoplov, mijenja primarnu djelatnost te ostvaruje svoj prvi let iz Zagreba do Splita 05. svibnja.

Croatia Airlines je dioničko društvo i njen temeljni kapital na dan 31.12.2023. godine iznosi 92.387.953 eur koji se dijeli na 92.387.953 redovne dionice čija je nominalna vrijednost 1,00 eur.

Grupu Croatia Airlines čine Croatia Airlines d.d. te njena ovisna društva Obzor putovanja d.o.o, (100% vlasništvo) i Amadeus Croatia d.d, (95% vlasništvo).

Slika 3. Struktura dioničara poduzeća Croatia Airlines

Top 10 dioničara	Broj dionica	Udio u temeljnom kapitalu
REPUBLIKA HRVATSKA	91.610.821	99,159%
ZRAČNALUKAZAGREB D.O.O.	477.121	0,516%
HPB D.D. / ZAREPUBLIKU HRVATSKU	173.768	0,188%
JANAF D.D.	22.000	0,024%
HRVATSKALUTRIJAD.O.O.	4.000	0,004%
PRAGUSAONE LTD	3.682	0,004%
HP D.D.	2.750	0,003%
TURISTHOTEL D.D.	2.090	0,002%
TANKERKOMERC D.D.	2.090	0,002%
OSTALI	89.631	0,097%
Ukupno	92.387.953	100,000%

Izvor: Godišnje izvješće društva Croatia Airlines d.d. i Grupe Croatia Airlines za 2023. godinu

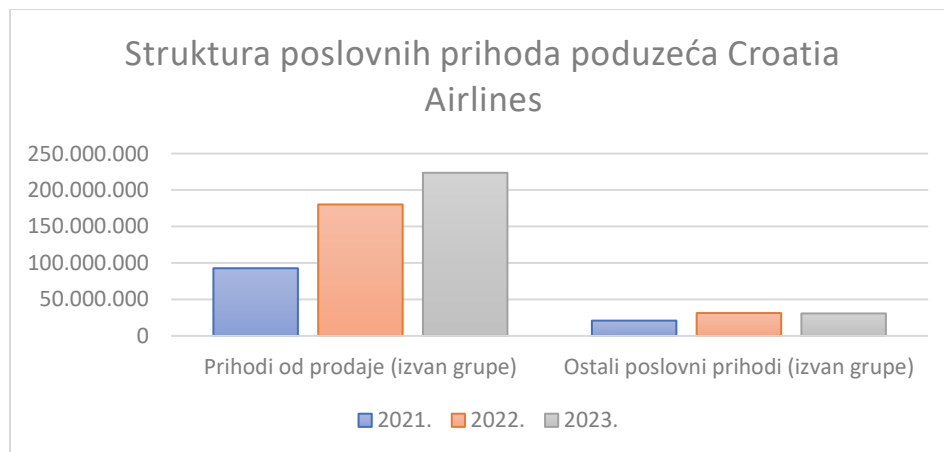
5.2. Struktura prihoda poduzeća

Croatia Airlines u svome godišnjem izvješću ističe kako mjerenje prihoda vrši prema utvrđenosti naknade sklopljene ugovornim putem sa svojim kupcima, dok priznavanje vrši na dva načina. Prvi način priznavanja prihoda je tijekom vremena, odnosno to znači da se priznavanje prihoda vrši istovremeno kada se kupcu ustupa pravo korištenja robe ili usluge. Drugi način priznavanja prihoda je priznavanje po završetku, to znači da Croatia Airlines s kupcem, kojem ustupa pravo korištenja robe ili usluge, ugovara određeni datum.

Croatia Airlines u računu dobiti i gubitka prihode dijeli na poslovne i financijske prihode. Ostali poslovni prihodi iskazani su pod stavkom poslovni prihodi sukladno strukturom računa dobiti i gubitka propisanom Zakonom o računovodstvu.

1) POSLOVNI PRIHODI

Graf 1. Struktura poslovnih prihoda

Izvor: Izrada autora

Ovaj grafikon nam prikazuje strukturu tj. podjelu i kretanje rasta poslovnih prihoda poduzeća Croatia Airlines kroz promatrano vremensko razdoblje od posljednje tri godine iz objavljenih godišnjih financijskih izvještaja. Poduzeće svoje prihode dijeli na prihode od prodaje i ostale poslovne prihode.

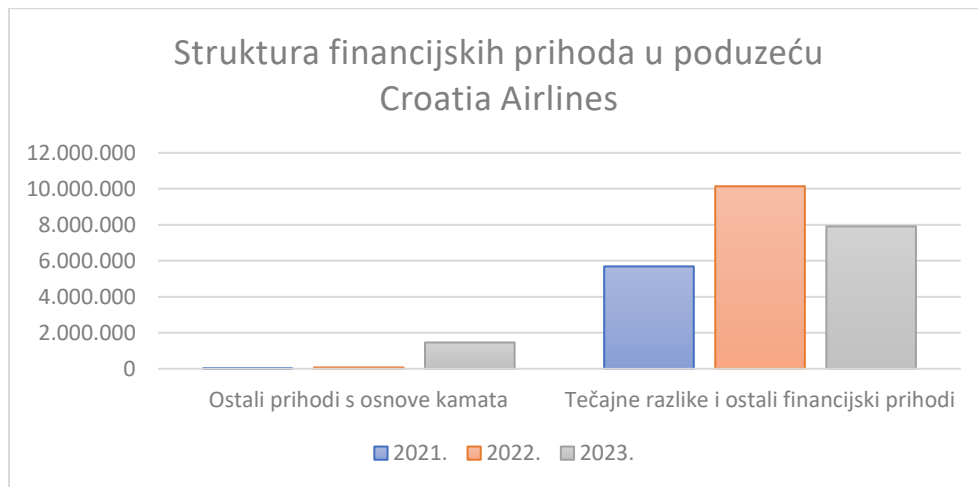
Prihodi od prodaje su na kraju 2021. godine iznosili nepunih 93 milijuna eura. Poduzeće u 2022. godini bilježi značajan porast prihoda na 180 milijuna eura što za rezultat ima porast prihoda od impresivnih 51%. U 2023. godini rast se nastavlja uz blažu tendenciju te su prihodi na kraju godine iznosili 224 milijuna eura.

Ostali poslovni prihodi u 2021. godini su iznosili skoro 21 milijun eura te sukladno rastu poduzeće je na kraju 2022. godine imalo 31 milijun eura. U 2023. godini dolazi do minimalnog smanjenja ostalih poslovnih prihoda te oni iznose nešto manje od 31. milijun eura.

Pomoću grafikona je možemo vidjeti da u Croatia Airlines dominiraju prihodi od prodaje u odnosu na ostale poslovne prihode. To nam ukazuje da se poduzeće primarno financira svoje prihode primarno ostvaruje od svoje glavne djelatnosti, prodaje karata i prijevoza putnika. Nagli rast prihoda iz 2021. u 2022. godini posljedica je oporavka od globalne pandemije koja je u Hrvatskoj nastupila 2020. godine. Možemo reći kako poduzeće nastoji optimizirati, stabilizirati i proširiti svoje poslovanje, kroz zadane ciljeve, što je vidljivo uz kontinuirani rast prihoda od prodaje te stabilan prinos ostalih poslovnih prihoda.

2) FINANCIJSKI PRIHODI

Graf 2. Struktura financijskih prihoda

Izvor: Izrada autora

Ovaj graf prikazuje strukturu financijskih prihoda u poduzeću Croatia Airlines kroz promatrani vremenski period od tri godine, 2021., 2022. i 2023. godina.

Ostali prihodi s osnove kamata su u 2021. godini iznosili 11.538 eura, u 2022. godini 72.604 eura dok poduzeće u 2023. godini bilježi značajan rast ostalih prihoda s osnove kamata na 1.459.726 eura.

Tečajne razlike i ostali financijski prihodi u 2021. godini iznosili su 5.687.404 eura, u 2022. godini rast prihoda na 10.140.682 eura, dok se u 2023. godini bilježi pad prihoda na 7.908.857 eura.

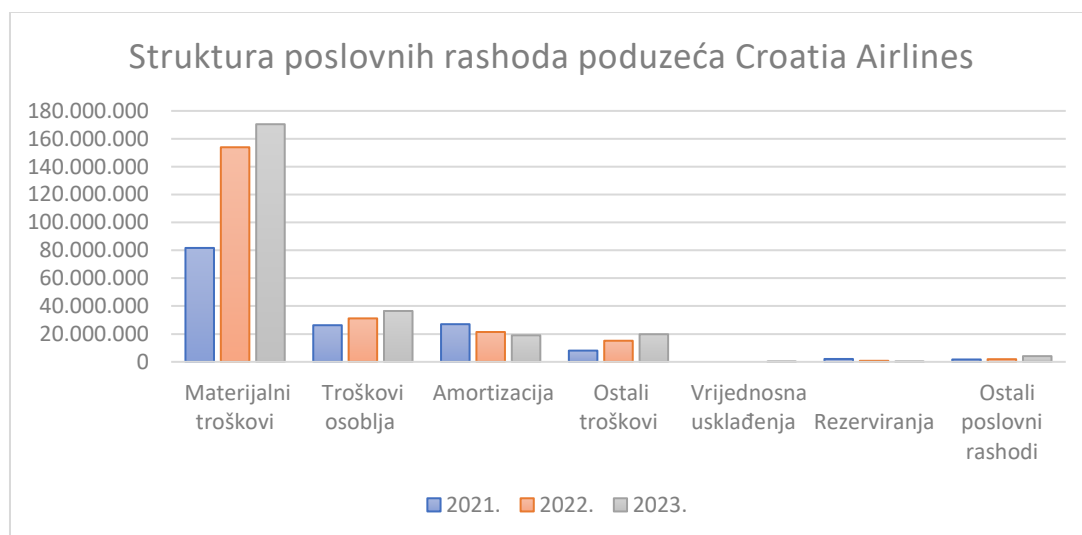
Ovaj graf nam prikazuje kako u poduzeću dominiraju tečajne razlike i ostali financijski prihodi u odnosu na ostale prihode s osnova kamata.

5.3. Struktura ii analiza rashoda poduzeća

Croatia Airlines u računu dobiti i gubitka rashode dijeli na poslovne i financijske rashode. Ostali (izvanredni) rashodi iskazani su pod stavkom poslovni rashodi sukladno strukturom računa dobiti i gubitka propisanom Zakonom o računovodstvu.

1) POSLOVNI RASHODI

Graf 3. Struktura poslovnih rashoda

Izvor: Izrada autora

Materijalni troškovi poduzeća su u 2021. godini iznosili 81.707.837 eura uz kontinuirani rast u 2022. godini na 153.931.561 eura te u 2023. godini na 170.452.734 eura.

Troškovi osoblja u 2021. godini su iznosili 26.277.289 eura, te kroz promatrano razdoblje nastavlja s blagim porastom. U 2022. godini troškovi osoblja su iznosili 2022. godini 31.180.796 eura, te u 2023. godini 36.484.891 eura.

Amortizacija kroz promatrano razdoblje bilježi blagi pad troškova. U 2021. godini troškove iznose 27.016.115 eura, u 2022. godini iznose 21.415.423 eura te u 2023. godini 19.016.328 eura.

Ostali troškovi su od 2021. do 2023. godine bilježili porast. U 2021. godini iznosili su 8.071.642 eura, u 2022. godini iznosili su 15.144.117 eura i u 2023. godini 9.798.305 eura.

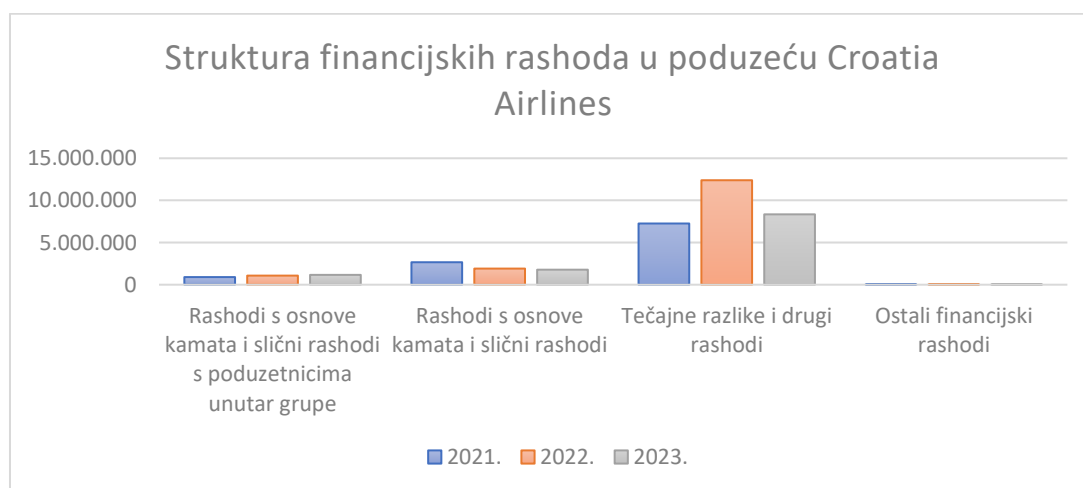
Vrijednosna usklađenja u 2021. godini i 2022. godini iznosila su 0,00. Do rasta je došlo u 2023. godini na 52.858 eura.

Rezerviranja najveći rast bilježe u 2021. godini kada su iznosila 2.068.244 eura. U 2022. godini došlo je do smanjenja na 754.090 eura, te u 2023. godini bilježe pad u odnosu na 2022. godinu na 238.610 eura.

Ostali poslovni rashodi u 2021. godini iznose 1.704.112 eura, u 2022. godini iznose 1.908.994 eura. 2023. godine dolazi do znatnog rasta ostalih poslovnih rashod na 4.095.571 eura.

2) FINANCIJSKI RASHODI

Graf 4. Struktura financijskih rashoda

Izvor: Izrada autora

Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe su u 2021. godini iznosili 902.515 eura te bilježi porast u 2022. godini na 1.078.017 eura a u 2023. godini iznose 1.165.082 eura.

Rashodi s osnove kamata i slični rashodi bilježe smanjenje u sva tri promatrana razdoblja. U 2021. godini iznosili su 2.665.107 eura, u 2022. godini 1.911.757 eura a u 2023. godini 1.781.652 eura.

Tečajne razlike i drugi rashodi predstavljaju najveći dio financijskih rashoda. U 2021. godine iznose 7.260.794 eura, u 2022. godini dolazi do velikoga porasta na 12.394.007 eura, a u 2023. godini bilježe pad na 8.347.462 eura.

Ostali financijski rashodi u 2021. godini iznose 5.012 eura, u 2022. 5.019 eura i u 2023. godini 5.158 eura.

5.4. Rezultat poslovanja poduzeća Croatia Airlines

Analiza poslovanja poduzeća Croatia Airlines će se temeljiti na računu dobiti i gubitka, te će se provesti kroz horizontalnu i vertikalnu analizu koje će nam dati slikovit prikaz poslovanja.

Tablica 4. Propisana struktura računa dobiti i gubitka

RAČUN DOBITI I GUBITKA			
u eurima			
Obveznik: CROATIA AIRLINES GRUPA			
Naziv pozicije	2021.	2022.	2023.
oznaka	3	4	5
I. POSLOVNI PRIHODI	113.724.455	211.575.011	254.438.908
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	92.775.897	180.216.903	223.655.959
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0	0	0
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	20.948.557	31.358.108	30.782.949
II. POSLOVNI RASHODI	146.845.339	224.334.981	250.139.297
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	0	0	0
2. Materijalni troškovi (AOP 010 do 011)	81.707.837	153.931.561	170.452.734
a) Troškovi sirovina i materijala	23.266.555	62.739.996	56.183.569
b) Troškovi prodane robe	0	275	0
c) Ostali vanjski troškovi	58.441.282	91.191.290	114.269.165
3. Troškovi osoblja (AOP 014 do 016)	26.277.289	31.180.796	36.484.891
a) Neto plaće i nadnice	15.218.916	17.675.758	20.376.024
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	6.280.433	7.851.746	9.470.985
c) Doprinosi na plaće	4.777.941	5.653.292	6.637.882
4. Amortizacija	27.016.115	21.415.423	19.016.328
5. Ostali troškovi	8.071.642	15.144.117	19.798.305
6. Vrijednosna usklađenja (AOP 020+021)	0	0	52.858
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	0	0	0

b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	0	0	52.858
7. Rezerviranja (AOP 023 do 028)	2.068.344	754.090	238.610
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	0	530.891	383
b) Rezerviranja za porezne obveze	0	0	0
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	1.819.338	93.488	70.721
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	0	0	0
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	0	0	0
f) Druga rezerviranja	249.006	129.711	167.506
8. Ostali poslovni rashodi	1.704.112	1.908.994	4.095.571
III. FINANCIJSKI PRIHODI	5.698.942	10.213.286	9.368.583
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	0	0	0
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima	0	0	0
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	0	0	0
7. Ostali prihodi s osnove kamata	11.538	72.604	1.459.726
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	5.687.404	10.140.682	7.908.857
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	0	0	0
10. Ostali financijski prihodi	0	0	0
IV. FINANCIJSKI RASHODI	10.833.427	15.388.800	11.299.354
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	902.515	1.078.017	1.165.082
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	2.665.107	1.911.757	1.781.652
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	7.260.794	12.394.007	8.347.462
5. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	0	0	0
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	0	0	0
7. Ostali financijski rashodi	5.012	5.019	5.158
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0	0
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0	0
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	0	0	0
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI	119.423.397	221.788.297	263.807.491
X. UKUPNI RASHODI	157.678.766	239.723.781	261.438.651
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-38.255.369	-17.935.484	2.368.840

1. Dobit prije oporezivanja	0	0	2.368.840
2. Gubitak prije oporezivanja	-38.255.369	-17.935.484	0
XII. POREZ NA DOBIT	0	0	7.048
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-38.255.369	-17.935.484	2.361.792
1. Dobit razdoblja	0	0	2.361.792
2. Gubitak razdoblja	-38.255.369	-17.935.484	0

Izvor: Izrada autora

a) Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Croatia Airlines

Horizontalna analiza čija je podloga za izračun, račun dobiti i gubitka prikazana je u tablici 5. U analizi su promatrana tri vremenska razdoblja, 2021., 2022. i 2023. godina.

Tablica 5. Horizontalna analiza poduzeća Croatia Airlines

POZICIJA	2021.	2022.	2023.	Apsolutna promjena 2022./2021.	Postotna promjena 2022./2021.	Apsolutna promjena 2023./2022.	Postotna promjena 2023./2022.
POSLOVNI PRIHODI	113.724.455	211.575.011	254.438.908	97.850.556	86,04	42.863.897	20,26
POSLOVNI RASHODI	146.845.339	224.334.981	250.139.297	77.489.642	52,77	25.804.316	11,50
FINANCIJSKI PRIHODI	5.698.942	10.213.286	9.368.583	4.514.344	79,21	-844.703	-8,27
FINANCIJSKI RASHODI	10.833.427	15.388.800	11.299.354	4.555.373	42,05	-4.089.446	-26,57
UKUPNI PRIHODI	119.423.397	221.788.297	263.807.491	102.364.900	85,72	42.019.194	18,95
UKUPNI RASHODI	157.678.766	239.723.781	261.438.651	82.045.015	52,03	21.714.870	9,06
BRUTO DOBIT/ GUBITAK	-38.255.369	-17.935.484	2.368.840	20.319.885	53,12	20.304.324	-113,21
POREZ NA DOBIT	0	0	7.048	0	0,00	7.048	-
NETO DOBIT/ GUBITAK	-38.255.369	-17.935.484	2.361.792	20.319.885	53,12	20.297.276	-113,21

Izvor: Izrada autora

Ukoliko promatramo poslovne prihode vidimo kako su kroz tri godine znatnije narasli. Poslovni prihodi u 2022. godini u odnosu na 2021. su porasli za 86,04%, dok su u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu doživjeli porast od 20,26%. Nagli porast u 2022. godini se pripisuje oporavku od globalne pandemije COVID-19 što je poduzeću za posljedicu donijelo velika smanjenja prihoda zbog ograničenog poslovanja. Niži porast poslovnih prihoda u 2023. godini upućuje na stabilizaciju poslovanja na komercijalnim letovima.

Poslovni rashodi su također znatno rasli no i dalje sporije od poslovnih prihoda. Rashodi u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu narasli su za 52,77%, a u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu za 11,50%. Porast u 2022. godini može upućivati kako se poduzeće i dalje nastoji oporaviti od pandemije, te može biti rezultat ratnog stanja. U 2022. godini poduzeće se suočava sa većim operativnim troškovima zbog rasta inflacije i rasta cijena goriva. Niži rast poslovnih rashoda u 2023. godini upućuje na stabilizaciju i bolju procjenu i alokaciju troškova od strane poduzeća.

Financijski prihodi su u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu porasli za 79,21%, dok je u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu zabilježen pad od 8,27%. Visoki rast prihoda u 2022. godini može ukazivati da poduzeće ima bolja financijska ulaganja, povoljne kamatne stope te bolju strategiju upravljanja valutom, dok pad u 2023. godini može biti rezultat nepovoljnih tržišnih uvjeta ili negativnih posljedica s kojim se poduzeće suočilo.

Financijski rashodi rastu u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu za 42,05%, ali u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu bilježe pad od 26,57%. Veliki porast u 2022. godini može biti rezultat zaduženosti poduzeća ili nepovoljnih financijskih uvjeta, dok pad u 2023. godini može upućivati na bolju kontrolu nad financijskih obvezama.

Ukupni prihodi bilježe nagli rast u 2022. godini u odnosu u 2021. godinu od 85,72%, a u 2023. u odnosu na 2022. godinu rast od 18,95%. Kontinuirani rast ukupnih prihoda ukazuje na oporavak od pandemije i drugih izazova s kojima se poduzeće suočilo u ovom trogodišnjem razdoblju.

Ukupni rashodi u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu rastu za 52,03%, dok u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu rastu za 9,06%. Iako se bilježi rast rashoda, od je u 2023. godini znatno niži nego u 2022. godini što upućuje da poduzeće efikasnije nadzire svoje troškove.

Bruto gubitak u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu bilježi pad od 53,12%, dok u 2023. godini bilježi bruto dobit koje je u odnosu na 2022. godinu narasla za 113,21%.

Porez na dobit u 2021. i 2022. godini je iznosila 0,00 jer je poduzeće poslovalo s gubitkom. Izračun za 2023. godinu nije moguć zbog prijašnjeg poslovanja s negativnim rezultatom.

Vrijednost neto dobiti/gubitka je jednak izračunu rasta bruto dobiti/gubitka zbog negativnog poslovnog rezultata poduzeća, jer poduzeće nije imalo obvezu plaćanja poreza na dobit.

b) Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Croatia Airlines

Kod izračuna vertikalne analize, poduzeće je promatrano kroz trogodišnje razdoblje. Bazna jedinica za provedbu analize i izračune korišteni su ukupni prihodi poduzeća Croatia Airlines. Tom usporedbom prikazat ćemo koliko je pokriven pojedinačnih stavki iz ukupnih prihoda.

Tablica 6. Vertikalna analiza poduzeća Croatia Airlines

POZICIJA	2021.	Postotna promjena 2021.	2022.	Postotna promjena 2022.	2023.	Postotna promjena 2023.
POSLOVNI PRIHODI	113.724.455	95,23	211.575.011	95,40	254.438.908	96,45
POSLOVNI RASHODI	146.845.339	122,96	224.334.981	101,15	250.139.297	94,82
FINANCIJSKI PRIHODI	5.698.942	4,77	10.213.286	4,60	9.368.583	3,55
FINANCIJSKI RASHODI	10.833.427	9,07	15.388.800	6,94	11.299.354	4,28
UKUPNI PRIHODI	119.423.397	100,00	221.788.297	100,00	263.807.491	100,00
UKUPNI RASHODI	157.678.766	132,03	239.723.781	108,09	261.438.651	99,10
BRUTO DOBIT/GUBITAK	-38.255.369	-32,03	-17.935.484	-8,09	2.368.840	0,90
POREZ NA DOBIT	0	0,00	0	0,00	7.048	0,00
NETO DOBIT/GUBITAK	-38.255.369	-32,03	-17.935.484	-8,09	2.361.792	0,90

Izvor: Izrada autora

Poslovni prihodi u 2021. godini iznosili su 95,23% ukupnih prihoda, 2022. godine 95,40%, te 2023. godine 96,45%. Možemo zaključiti da poslovni prihodi imaju najveći udio u ukupnim prihodima te kako poduzeće uspješno ostvaruje prihode iz svoje glavne djelatnosti.

Financijski prihodi u 2021. godini iznose 4,77% ukupnih prihoda, u 2022. godini 4,60%, a u 2023. godini 3,55%. Temeljem analize vidljivo je kako oni iznose mali udio u ukupnim prihodima te kako se lagano njihov postotak kroz promatrano razdoblje smanjuje. Ovo može ukazivati da je poduzeće usmjereno na ostvarivanje prihoda iz glavne djelatnosti ali i na nepovoljne uvjete na tržištu kapitala.

Poslovni rashodi u odnosu na ukupne prihode u 2021. godini iznose 122,96%, u 2022. godini 101,15% i u 2023. godini 94,82%. Iz prikazane tablice vidi se da su 2021. i 2022. godina za poduzeće i dalje bile godine oporavka od pandemije zbog nemogućnosti pokrića poslovnih rashoda, dok u 2023. godini 94,82% ukupnih prihoda služi za pokriće poslovnih rashoda.

Financijski rashodi u 2021. godini iznose 9,07% ukupnih prihoda, u 2022. godini 6,94%, te u 2023. godini iznose 4,28%. Kroz promatrano razdoblje udio financijskih rashoda u odnosu na ukupne prihode znatno se smanjuje, u 2023. godini se smanjuje za više od 2%, što može biti rezultat smanjenja zaduženosti poduzeće.

Ukupni prihodi su kroz trogodišnje promatrano razdoblje znatno porasli. Ukupni rashodi u odnosu na ukupne prihode u 2021. godini iznosili su 132,03%, u 2022. godini 108,09% i u 2023. godini 99,10%. Poduzeće u prve dvije godine promatranog razdoblja nije moglo svojim prihodima pokriti rashode, u zadnjoj godini 99,10% ukupnih prihoda služi za pokriće ukupnih rashoda.

Porez na dobit u prve dvije godine je iznosio 0,00% jer je poduzeće poslovalo s gubitkom, a u zadnjoj godini iznosilo je 7.048 eura tj. 0,00267%.

Poduzeće u 2021. i 2022. godini posluje s gubitkom, dok u 2023. godini poduzeće posluje s dobiti od 0,90% ukupnih prihoda. To ukazuje na blago povećanje profitabilnosti poduzeća.

6. ZAKLJUČAK

Kroz ovaj rad uz teorijski prikaz prihoda, rashoda i računa dobiti i gubitka obuhvaćen je i uvid, koji je ujedno i glavni cilj ovoga rada, u poslovne rezultate poduzeća Croatia Airlines. Vodeći se pretpostavkom da je za jasno razumijevanje same analize na primjeru poduzeća potrebno razumjeti glavne pojmove u radu su navedene definicije prihoda i rashoda te način raspodjele, priznavanja i njihovog mjerenja, te definicija i struktura računa dobiti i gubitka. Kako bi rad upotpunila analiza čija se provedba temelji na računu dobiti i gubitka prvo je prikazana struktura prihoda i rashoda kojima poduzeće raspolaže te su oni detaljno objašnjeni kroz horizontalnu i vertikalnu analizu.

Kroz izradu strukture prihoda i rashoda utvrđeno je da poduzeće najvećim udjelom u prihodima raspolaže s poslovnim prihodima tj. prihodima od prodaje, a u rashodima dominiraju poslovni rashodi tj. materijalni troškovi poduzeća. Iz ovih činjenica vidljivo je da poduzeće svoje prihode ostvaruje kroz svoju glavnu djelatnost, a rashode mu predstavljaju glavni operativni troškovi poput troškova goriva ali i samog održavanja zrakoplova.

Kako bismo dodatno prikazali udjele prihoda i rashoda u poslovanju izrađena je horizontalna i vertikalna analiza za čiju su se izradu koristili podatci iz računa dobiti i gubitka samoga poduzeća. Kroz horizontalnu analizu možemo vidjeti kretanje određenih prihoda i rashoda te bruto (neto) iznos poslovanja kroz trogodišnje promatrano vremensko razdoblje. Iz dobivenih izračuna vidi se značajan porast ukupnih prihoda ali i porast rashoda u blažem trendu. Bruto tj. neto iznos poslovanja koji je bio negativan u prva dva promatrana razdoblja sukladno većem rastu prihoda bilježi dobit u trećem intervalu. Kroz vertikalnu analizu prikazano je kao se prihodi, rashodi i bruto (neto) dobit ponašaju u odnosu na ukupne prihode poduzeća. Iz dobivenih rezultata može se vidjeti kako poduzeće u prve dvije godine nije ostvarivalo dovoljno prihoda kako bi pokrilo sve svoje rashode i to je rezultiralo ostvarivanjem neto gubitka, no u zadnjoj godini ukupni rashodi su bili manji u odnosu na prihode te je ostvarena pozitivna neto dobit poduzeća.

U ovom radu prikazano je kako je zrakoplovna industrija u zadnjim godinama bila suočena s mnogim izazovima, kao što su posljedice globalne pandemije, rata te ostalih ovisnih nepogodnosti koje su proizašle iz nastalih situacija. Croatia Airlines je, kao i ostale aviokompanije, bila prisiljena suočiti se i prevladati ove izazove. Unatoč dugom

oporavku od problema s COVID-19 pandemijom i trenutačnih izazova zbog rata, možemo reći kako poduzeće uspješno posluje zbog ostvarivanja svojih ciljeva.

U zaključku, važno je znati da se u ovoj vrsti industrije treba lako i brzo prilagoditi svim izazovima i tržišnim promjenama, ali da je od najveće važnosti potrebno efikasno upravljati prihodima i troškovima. Iako su prva dva promatrana razdoblja bila negativna potrebno je obratiti pažnju na njihovu promjenu koja rezultira neto dobiti u 2023. godini. Ova provedena analiza pokazuje kako je poduzeće Croatia Airlines uspješno i profitabilno, te kao će uz nastavak učinkovitog praćenja svojih prihoda nastaviti ostvarivati pozitivne rezultate u budućnosti.

LITERATURA

1. Bakran, D. i dr. (2016) Sastavljanje financijskih izvještaja za 2015. godinu. Računovodstvo i financije 01/2016, 5–77. Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
2. Belak V. (2022) Priznavanje učinka rashoda i prihoda od fiktivnih kamata koje nisu ugovorene za predujam. Računovodstvo, revizija i financije 08/2022, 13-15., Zagreb
3. Brkanić Pongračić S. (2023) Konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja za 2022. godinu. Računovodstvo, revizija i financije 06/2023, 39-49., Zagreb
4. Cirkveni Filipović T. (2022): Računovodstvo ostalih poslovnih rashoda. Računovodstvo, revizija i financije 11/2022, 52-57., Zagreb
5. Croatia Airlines, O kompaniji. Dostupno: <https://www.croatiaairlines.com/hr/o-kompaniji/korporativne-informacije> (pristupljeno 11.7.2024.)
6. Čevizović, I.; Remenarić, B. (2015): Priznavanje prihoda. Računovodstvo i financije 04/2015, 17–18. Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
7. Dražić Lutitsky I., Gulin D., Mamić Sačer I., Tadijančević S., Tušek B., Vašiček V., Žager K., Žager L.(2010): Računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
8. Godišnje izvješće društva Croatia Airlines d.d. i Grupe Croatia Airlines za 2023. godinu. Dostupno: <https://www.croatiaairlines.com/resources/dokumenti/korporativno-upravljanje/godisnja-izvjesca/ctn-godisnje-izvjesce-2023.pdf> (pristupljeno 15.7.2024.)
9. Godišnje izvješće društva Croatia Airlines d.d. i Grupe Croatia Airlines za 2022. godinu. Dostupno: <https://www.croatiaairlines.com/resources/dokumenti/korporativno-upravljanje/godisnja-izvjesca/godisnje-izvjesce-2022.pdf> (pristupljeno 15.7.2024.)
10. Godišnje izvješće društva Croatia Airlines d.d. i Grupe Croatia Airlines za 2021. godinu. Dostupno: <https://www.croatiaairlines.com/resources/dokumenti/korporativno-upravljanje/godisnja-izvjesca/godisnje-izvjesce-2021.pdf> (pristupljeno 15.7.2024.)
11. Gulin D., Petrčević H. (2013): Financijsko računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

12. Hrvatski Sabor: Zakon o računovodstvu, Narodne novine br. 116/18. Dostupno: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu> (pristupljeno 2.8.2024.)
13. Mamić Sačer I., Sever Mališ S. (2024): Analiza bilance, računa dobiti i gubitka te izvještaj o novčanom toku na primjeru poduzeća u trgovini na veliko. Računovodstvo i financije 03/2024. Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
14. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, hrvatski standardi financijskog izvještaja (2010): Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
15. Narodne novine: Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja. Dostupno: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_10_95_2052.html (pristupljeno 21.6.2024.)
16. Zagrebačka burza, Financijski izvještaji. Dostupno: <https://eho.zse.hr/financijski-izvjestaji> (pristupljeno 28.7.2024.)
17. Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Brozović M., Žager L. (2023): Analiza financijskih izvještaja, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
18. Žager K., Tušek B., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Žager L. (2016): Računovodstvo I: računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
19. Žager K., Tušek B., Vašiček V., Žager L. (2007): Osnove računovodstva: Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

POPIS SLIKA

Slika 1. Raspodjela prihoda	3
Slika 2. Raspodjela rashoda	9
Slika 3. Struktura dioničara poduzeća Croatia Airlines	22

POPIS TABLICA

Tablica 1. Struktura računa dobiti i gubitka	16
Tablica 2. Metoda prodanih učinaka	18
Tablica 3. Metoda ukupnih troškova	19
Tablica 4. Propisana struktura računa dobiti i gubitka	27
Tablica 5. Horizontalna analiza poduzeća Croatia Airlines	29
Tablica 6. Vertikalna analiza poduzeća Croatia Airlines	31

POPIS GRAFOVA

Graf 1. Struktura poslovnih prihoda	23
Graf 2. Struktura financijskih prihoda	24
Graf 3. Struktura poslovnih rashoda	25
Graf 4. Struktura financijskih rashoda	26